

✓
Sygn. akt VIA Ca 1069/09

ODPIS

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 marca 2010 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny
w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Aldona Wapińska (spr)

Sędzia SA Teresa Mróz

Sędzia SA Ewa Zalewska

Protokolant Karolina Kulibska

po rozpoznaniu w dniu 31 marca 2010 r. w Warszawie
na rozprawie

sprawy z powództwa P -N sp. z o.o. w P

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o nałożenie kary pieniężnej

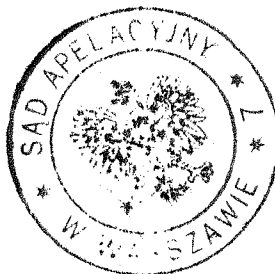
na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i
Konsumentów

z dnia 23 czerwca 2009 r.

sygn. akt XVII AmE 44/09

oddala apelację.

Na oryginale właściwe podpisy.
Za zgodność z oryginałem stwierdzam
Sekretarz Sądowy

Decyzją z dnia 30 grudnia 2008 roku Nr DPE451-930(10)/2008/4656/ALK pozwany - Prezes Urzędu Regulacji Energetyki – po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej powodowi - „P N ” Sp. z o.o. z siedzibą w P – orzekł, że powód naruszył warunek 2.1.3. koncesji na obrót paliwami ciekłymi z dnia 19 listopada 2003 roku Nr O, zmienionej decyzją z dnia 10 sierpnia 2007 roku Nr O. oraz decyzją z dnia 3 października 2008 roku Nr O, w ten sposób, że wielokrotnie dokonał sprzedaży paliw ciekłych przedsiębiorcy nieposiadającemu stosownej koncesji w przypadkach, gdy taka koncesja była wymagana. Za powyższe działania Prezes URE wymierzył powodowi karę pieniężną w wysokości 8. zł, co stanowi 0,057 % przychodów z działalności koncesjonowanej uzyskanych przez przedsiębiorcę w 2007 roku.

W uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wskazał, iż powód nie odwołał się od udzielonej mu koncesji w zakresie obrotu paliwami ciekłymi, a zatem zaakceptował warunki wykonywania działalności. Był więc zobowiązany do takiego zorganizowania jej wykonywania, aby była ona zgodna z warunkami udzielonej koncesji. Pomimo warunku określonego w pkt 2.1.3. koncesji powód sprzedał paliwo (olej napędowy) K B, która prowadząc działalność wymagającą koncesji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na wykonywanie działalności w zakresie obrotu paliwami ciekłymi, takiej koncesji nie posiadała. Prezes URE uznał, iż oparcie się przez powoda w 2007 roku na wpisie do ewidencji działalności gospodarczej K. B z 2002 roku nie może być uznane za wystarczające podjęcie działań zmierzających do przestrzegania warunku 2.1.3. koncesji. Prezes URE podkreślił, że powód, działając na rynku regulowanym, obowiązany jest nie tylko do przestrzegania przepisów prawa, ale również do wypełniania obowiązków

wynikających z udzielonej koncesji. Dlatego też, podjęcie niewystarczających działań zmierzających do wypełnienia warunków koncesyjnych należy uznać za zawinione zaniechanie, prowadzące do ich naruszenia. W ocenie pozwanego, przedsiębiorca prowadzący profesjonalną działalność gospodarczą zobowiązany jest - zgodnie z art. 355 § 2 Kodeksu cywilnego - do dołożenia należytej staranności w zakresie jej prowadzenia, a wypełnianie postanowień określonych w warunkach wykonywania działalności gospodarczej objętej koncesją stanowi podstawowy obowiązek Koncesjonariusza. W związku z tym, iż w wyniku kontroli przeprowadzonej przez Urząd Celny w C , ustalono, że powód sprzedawał olej napędowy Pani K B , która nie posiadała koncesji na obrót paliwami ciekłymi, należało uznać, że przedsiębiorca naruszył tym samym warunek 2.1.3. udzielonej mu koncesji.

W opinii Prezesa URE wysokość kary pieniężnej ustalona została z zachowaniem przepisu art. 56 ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, tj. w wielkości nie przekraczającej 15 % przychodu ukaranego przedsiębiorcy, wynikającego z działalności koncesjonowanej tj. przychodów w wysokości 1 zł i dochodów w kwocie 1 zł, powziętych z oświadczenia przedsiębiorcy. Ponadto, zdaniem pozwanego, zgodnie z art. 56 ust. 6 ustawy - Prawo energetyczne, ustalając wysokość kary pieniężnej uwzględnił on stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. Oceniając stopień szkodliwości czynu Prezes Urzędu Regulacji Energetyki uwzględnił przede wszystkim fakt, że powód dopuścił się sprzedaży paliw w postaci oleju napędowego w okresie od dnia 14 kwietnia 2007 roku do dnia 22 sierpnia 2008 roku w ilości aż 8180 litrów, co najmniej w stosunku do jednego podmiotu niekoncesjonowanego, który następnie dokonywał dalszej odsprzedaży zakupionego towaru. Biorąc zaś pod uwagę stopień zawinienia Prezes URE wskazał, że powód wykonywał działalność gospodarczą niezgodnie z przepisami obowiązującego prawa oraz z warunkami udzielonej koncesji na obrót paliwami ciekłymi. Istotnym był również fakt, że powód, pomimo przedstawienia procedury postępowania w przypadku sprzedaży

paliw ciekłych innym przedsiębiorcom – nie stosował w pełni tej procedury w praktyce. Rozpoczynając bowiem współpracę w zakresie sprzedaży paliw ciekłych z K B wyegzekwował od niej nieaktualne zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej, tj. z dnia 9 lipca 2002 roku. W ocenie Prezesa URE przedsiębiorca powinien mieć świadomość, iż K B w przeciągu 5 lat mogła wielokrotnie wnioskować do Urzędu Gminy o dokonanie zmiany w ewidencji działalności gospodarczej. Na korzyść powoda uwzględniono natomiast fakt, że nie był on dotąd karany za naruszenie warunków koncesji, dlatego kara została ustalona jedynie na poziomie 0,057 % przychodu z działalności koncesjonowanej.

Od powyższej Decyzji powód złożył odwołanie domagając się jego uwzględnienia i uchylenia zaskarżonej Decyzji w całości oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Powód zarzucił, że zaskarżona Decyzja jest błędna. Przyznał, iż w 2007 i 2008 roku sprzedawał K B olej napędowy na podstawie podpisanej umowy o współpracy. Przy zawieraniu tej umowy K B przedłożyła kopię zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej oraz kopię zaświadczenia o numerze identyfikacyjnym REGON. Wprawdzie z przedłożonych dokumentów nie wynikało, że K B zajmuje się handlem paliwami, jednakże zażądał on także oświadczenia, że sprzedane jej paliwo zostanie przeznaczone na potrzeby własne i nabywczyni złożyła takie oświadczenie. Zdaniem powoda, nie istnieje prawny obowiązek uzyskiwania przez podmioty gospodarcze zaświadczeń o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej swoich kontrahentów, a nawet gdyby uzyskał on zaświadczenie, z którego wynikałoby, że przedmiotem działalności gospodarczej K B jest także sprzedaż detaliczna paliw ciekłych - nie oznaczałoby to, że w danym momencie czasowym prowadziła ona działalność w tym zakresie, jednakże nawet w takim przypadku nabywane paliwo mogła przeznaczać wyłącznie na potrzeby własne. Z tych przyczyn odwołujący się – w celu dochowania warunków wynikających z koncesji – zażądał od K B

oświadczenia o przeznaczeniu sprzedawanych jej paliw i uzyskał je, co jedynie oznacza, że nabywczyni świadomie wprowadziła go w błąd składając nieprawdziwe oświadczenie co do przeznaczenia sprzedawanego jej oleju napędowego oraz przedstawiając odwołującemu się nieaktualne zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej. Zdaniem powoda ilość sprzedanego K B paliwa nie wskazywała na to, że prowadzi ona działalność w zakresie handlu detalicznego paliwami. Wszystko to prowadzi do wniosku, iż powód nie zaniedbał obowiązków wynikających z koncesji, ani nie naruszył jej warunków w sposób zawiniony.

Pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wnosił o oddalenie odwołania.

Wyrokiem z dnia 23 czerwca 2009r. Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił odwołanie. Podstawą rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego były następujące ustalenia:

Powód - „P -N. ” Sp. z o.o. z siedzibą w P prowadzi działalność gospodarczą w zakresie obrotu paliwami ciekłymi na podstawie koncesji na obrót paliwami ciekłymi z dnia 19 listopada 2003 roku Nr OI , zmienionej decyzją z dnia 10 sierpnia 2007 roku Nr OI oraz decyzją z dnia 3 października 2008 roku Nr OI . Z warunku 2.1.3. udzielonej koncesji wynika, że Koncesjonariusz nie będzie zawierać umów kupna sprzedaży paliw ciekłych oraz umów, na podstawie których dokonuje składowania paliw ciekłych w obiektach (zbiornikach i innych magazynach) stanowiących własność innych przedsiębiorstw, z przedsiębiorstwami energetycznymi, które nie posiadają koncesji w przypadkach, gdy koncesja taka jest wymagana przepisami Prawa energetycznego. Bezsporne pomiędzy stronami jest, że pismem z dnia 10 września 2008 roku Zastępca Naczelnika Urzędu Celnego w C poinformował Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, iż w wyniku przeprowadzonych działań kontrolnych w dniu 9 września 2008 roku na stacji paliw, należącej do K B prowadzącej działalność gospodarczą

pod nazwą S₁ S₂ - P₁ z siedzibą w miejscowości K₁ gm. D₁, stwierdzono prowadzenie sprzedaży oleju napędowego, którego dostawcą był powód „P₁ - N₁” Sp. z o.o. K₁ B₁ nie posiadała koncesji na obrót paliwami ciekłymi.

W związku z powyższym, pismem z dnia 16 października 2008 roku Prezes URE zawiadomił powoda o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej w związku z naruszeniem warunku 21.3. koncesji na obrót paliwami ciekłymi.

W odpowiedzi na zawiadomienie powód poinformował, iż Prezesa URE, iż kontrahenci, którzy nabywają od niego paliwo podlegają sprawdzeniu przez powoda w miarę jego uprawnień i możliwości, tzn. sprawdzany jest KRS lub zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej co do dopuszczalnego zakresu działalności. Z otrzymanego przez powoda zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej od K₁ B₁, prowadzanej działalność gospodarczą pod nazwą S₁ S₂ P₁ ani z zaświadczenia o numerze identyfikacyjnym REGON, nie wynikało, że nabywczyni zajmuje się obrotem paliwami płynnymi. Powód wyjaśnił, iż wobec takich kontrahentów, którzy nie mają wpisanego do ewidencji działalności gospodarczej lub KRS obrotu paliwami ciekłymi, stosuje metodę pobierania oświadczeń o przeznaczeniu zakupionego od niego paliwa na potrzeby własne. Do swojego pisma powód dołączył m.in. oświadczenie Pani K₁ B₁, iż paliwa nabywane od niego będą przeznaczone na potrzeby własne oraz zaświadczenie z dnia 9 lipca 2002 roku o zmianie we wpisie do ewidencji działalności gospodarczej dotyczące Pani K₁ B₁.

Pismem z dnia 7 listopada 2008 roku Prezes URE wezwał powoda do nadesłania informacji (wraz z dokumentami potwierdzającymi te informacje) o sposobie (w tym: do kogo należały autocysterny, którymi były przewożone paliwa ciekłe), miejscu sprzedaży oraz dostarczenia paliw ciekłych K₁ B₁, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą S₁ S₂ P₁ w miejscowości K₁ gm. D₁. W piśmie z dnia 20

listopada 2008 roku powód wyjaśnił m. in., iż przeładunek paliwa odbywał się na Zakładowej Stacji Paliw należącej do odbiorcy.

Z uzyskanego z Urzędu Gminy D zaświadczenia z dnia 22 września 2008 roku o zmianie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej wynika, że K B do dnia 22 września 2008 roku wykonywała działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży detalicznej paliw ciekłych.

Pismem z dnia 11 grudnia 2008 roku Prezes URE powiadomił powoda o zakończeniu postępowania dowodowego, w sprawie wymierzenia mu kary pieniężnej. Jednocześnie przedsiębiorca został zawiadomiony, iż może w terminie 7 dni licząc od dnia otrzymania zawiadomienia, zapoznać się z materiałem dowodowym zebrany przez Urząd, złożyć ewentualne dodatkowe uwagi i wyjaśnienia. Powód w dniu 22 grudnia 2008 roku złożył oświadczenie, iż po zapoznaniu się z materiałem dowodowym, stwierdza, że „Pani K B prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Sklep Spożywczo - Przemysłowy w momencie podpisywania umów z naszą firmą przedstawiła nieaktualny wpis do ewidencji działalności gospodarczej i w ten sposób zataiła prowadzenie sprzedaży detalicznej paliw.”. Ponadto powód stwierdził, iż dopełnił wszelkich możliwych formalności w obrocie z firmą K B i jednocześnie wniósł o umorzenie postępowania oraz odstąpienie od nałożenia kary. W dniu 30 grudnia 2008 roku pozwany wydał zaskarżoną decyzję, opisaną w części wstępnej uzasadnienia.

W uzasadnieniu Sądu pierwszej instancji znalazło się także stwierdzenie, iż „W uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wskazał, iż w dniu 29 listopada 2006 r. powód wprowadził do obrotu benzynę bezołowiową Pb-98 o jakości niezgodnej z obowiązującymi przepisami prawa, co wynika z załączonego do protokołu kontroli inspektorów Inspekcji Handlowej protokołu z badań Nr 21 przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium - Oś B -R P1 R w P . Do tego protokołu Przedsiębiorca nie zgłosił żadnych uwag. Zdaniem pozwanego, powód jako podmiot prowadzący profesjonalną działalność

gospodarczą o zawodowym charakterze, ponosi odpowiedzialność za jakość paliwa wprowadzanego do obrotu na prowadzonych przez siebie stacjach paliw.”

Sąd Okręgowy za bezsporne pomiędzy stronami uznał to, że powód w okresie od 14 kwietnia 2007 roku do 19 marca 2008 roku sprzedał K B prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą S S P. z siedzibą w miejscowości K gm. D olej napędowy w ilości ok. 8000 litrów oraz, że nabywczyni prowadziła sprzedaż paliwa w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej tj. K – bez posiadania wymaganej przepisami Prawa energetycznego koncesji, pomimo rozszerzenia od 12 kwietnia 2007 roku przedmiotu działalności gospodarczej na sprzedaż detaliczną paliw. Powód nie zakwestionował powyższych okoliczności i nie wniósł w tym zakresie żadnych zastrzeżeń.

Przychód powoda z działalności koncesjonowanej w zakresie obrotu paliwami ciekłymi wyniósł w 2007 roku 1. zł, natomiast dochód jaki powód osiągnął z przedmiotowej działalności wyniósł w 2007 roku 10 .

Powyższych ustaleń Sąd pierwszej instancji dokonał na podstawie oświadczenia powoda dołączonego do pisma, które wpłynęło do Urzędu Regulacji Energetyki w dniu 27 października 2008 roku.

W ocenie Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zaskarżona decyzja jest prawidłowa, a podnoszone przez powoda w odwołaniu zarzuty nie mogły skutkować jej zmianą, ani też jej uchyleniem. Stosownie bowiem do treści art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (Dz.U. z 2006 roku, Nr 89, poz. 625) karze pieniężnej podlega ten, kto nie przestrzega obowiązków wynikających z koncesji. Naruszenie choćby jednego z warunków koncesji jest wystarczającą przesłanką do zastosowania przepisów powyższego przepisu i wymierzenia w oparciu o art. 56 ust. 2 powołanej ustawy, kary pieniężnej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Sąd Okręgowy uznał, iż brzmienie powołanego wyżej przepisu przesądza o obligatoryjnym charakterze kary za naruszenie określonych w koncesji warunków wykonywania działalności gospodarczej, przewidując

bezwzględny obowiązek ukarania danego przedsiębiorcy w sytuacji spełnienia hipotezy przedmiotowej normy prawnej i nie wymaga wykazania zawinionego działania lub zaniechania przedsiębiorcy.

Zdaniem Sądu Okręgowego słusznie Prezes URE uznał, że w przedmiotowej sprawie zachodzą podstawy do nałożenia na powoda kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy - Prawo energetyczne. Powód akceptując warunki udzielonej mu koncesji, zaakceptował również warunek 2.1.3, zgodnie z którym koncesjonariuszowi nie wolno zawierać umów kupna - sprzedaży z przedsiębiorcami energetycznymi, które nie posiadają koncesji w przypadku, gdy koncesja taka jest wymagana przepisami Prawa energetycznego. Powód zatem powinien, zawierając umowę kupna sprzedaży z nowym kontrahentem, każdorazowo podjąć wszelkie możliwe działania pozwalające stwierdzić, że zawarta umowa nie narusza warunku 2.1.3 udzielonej mu koncesji na obrót paliwami ciekłymi. Sąd pierwszej instancji wskazał, iż przedsiębiorca ma pełną swobodę wyboru działań, które podejmie w celu wywiązania się z obowiązków koncesyjnych. Działania te powinny jednak dawać pełną gwarancję realizacji tych obowiązków.

Za niewystarczające Sąd Okręgowy uznał zatem, że powód w celu sprawdzenia, czy sprzedając paliwo K. B nie narusza warunku 2.1.3 koncesji, uzyskał jedynie zaświadczenie z ewidencji działalności gospodarczej z 2002 roku oraz oświadczenie nabywcy, nie zawierające daty jego złożenia, o przeznaczeniu zakupionego paliwa na własne cele. Zgodnie bowiem z treścią art. 32 ust. 1 pkt 4 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu zmienionym ustawą o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw ciekłych i biopaliw ciekłych) uzyskania koncesji wymaga prowadzenie działalności gospodarczej zakresie m. in. obrotu paliwami ciekłymi bez względu na wielkość przychodu osiąganego z tego tytułu, z wyłączeniem obrotu gazem płynnym, jeśli roczna wartość obrotu nie przekracza 10.000 EURO. W związku z powyższym, w obecnie obowiązującym stanie prawnym, każdy przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą w zakresie obrotu paliwami ciekłymi (poza grupą

przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie obrotu jedynie gazem płynnym w w/w skali), obowiązany jest posiadać stosowną koncesję Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Dlatego też każdy przedsiębiorca dokonujący sprzedaży paliwa innym przedsiębiorcom, którzy następnie odsprzedaże te paliwa kolejnym podmiotom, powinien dołożyć szczególnej staranności, aby obrót paliwem dokonywany był zgodnie z zasadami określonymi w koncesji. Zdaniem Sądu pierwszej instancji powód nie wykazał, że dopełnił w zakresie obowiązku koncesyjnego określonego w punkcie 2.1.3 należytej staranności, ocenianej zgodnie z art. 355 § 2 k.c., przy uwzględnieniu zawodowego charakteru prowadzonej działalności. W ocenie Sądu to na powodzie, jako na profesjonalście, ciążył obowiązek stworzenia takiej organizacji prowadzonego przedsiębiorstwa oraz podjęcia takich działań, które pozwoliłyby na wykluczenie sytuacji, w których dochodzi do sprzedaży paliw ciekłych podmiotom nieuprawnionym. W sytuacji, kiedy umowa sprzedaży zawierana była w 2007 roku, oczywistym jest, że powód powinien był przed jej podpisaniem zażądać od nabywcy aktualnego zaświadczenia z ewidencji działalności gospodarczej, zaś opieranie się na dokumencie z 2002 roku trudno uznać za racjonalne i właściwe. Powód nie zażądał przedstawienia przez nabywcę oświadczenia o aktualności tego dokumentu i dał wiarę oświadczeniu nabywcy, że paliwo zostanie przeznaczone na własne cele, pomimo tego, że charakter prowadzonej przez K. B działalności oraz ilość nabywanego przez nią paliwa nie dawały żadnych podstaw by sądzić, że oświadczenie to odpowiada prawdzie. Powód nie zażądał kopii koncesji od nabywcy, a taki dokument powinien być przez powoda wymagany w przypadku zawierania umów sprzedaży paliw zgodnie z postanowieniami 2.1.3. koncesji. Za wątpliwe Sąd pierwszej instancji uznał więc twierdzenie powoda, że sprawdza on kontrahentów zakupujących u niego paliwo co do dopuszczalnego zakresu działalności, bo gdyby działał on w tym względzie z należyłą starannością – zapewne nie doszłoby do sprzedaży paliwa przedsiębiorcy, który prowadził działalność gospodarczą obejmującą także sprzedaż detaliczną paliw, a nie posiadał wymaganej koncesji. W ocenie Sądu

Okręgowego profesjonalny przedsiębiorca działający na rynku paliw od wielu lat, powinien mieć wypracowane procedury pozwalające mu na ustalenie, czy zawierana umowa nie narusza warunków koncesji, w szczególności powinien wymagać od kontrahentów załączania do umowy niezbędnych, aktualnych dokumentów. Ich brak nie może natomiast zostać usprawiedliwiony w żaden sposób.

Mając zatem powyższe na uwadze Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów stanął na stanowisku, że organ regulacyjny prawidłowo przyjął, że działanie powoda niewątpliwie stanowiło naruszenie warunków udzielonej koncesji na obrót paliwami ciekłymi co z kolei uzasadniało nałożenie na niego kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy Prawo energetyczne.

Odnosząc się do wysokości nałożonej na powoda kary pieniężnej Sąd pierwszej instancji stanął na stanowisku, iż została ona ustalona zgodnie z przepisem art. 56 ust. 3 Prawa energetycznego, bowiem Prezes URE uwzględnił stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. Regulator dokonał badania możliwości finansowych powoda oraz wykazał jak wpłynęły one na wysokość nałożonej na powoda kary. Uzasadnienie zaskarżonej Decyzji wskazuje jaki był stopień szkodliwości czynu przedsiębiorcy oraz jakie było jego dotychczasowe zachowanie, a także zawiera ocenę, jak okoliczności te wpłynęły na określenie przez Prezesa URE wymiaru kary. Odnosząc się do stopnia zawinienia powoda, Sąd Okręgowy również podzielił w tym zakresie stanowisko pozwanego, według którego przedsiębiorca nie wykazał staranności wymaganej od podmiotu prowadzącego profesjonalną działalność gospodarczą, przy uwzględnieniu regulacji art. 355 § 2 k.c. oraz wyjątkowego charakteru działalności gospodarczej, jaką jest działalność koncesjonowana.

Sąd pierwszej instancji uznał, że ponieważ fakt naruszenia przez powoda bezwzględnie obowiązujących przepisów prawnych został stwierdzony ponad wszelką wątpliwość, z tego też względu wysokość kary pieniężnej w wysokości 8 zł, co stanowiło zaledwie 0,057 % przychodu z działalności

koncesjonowanej osiągniętego przez przedsiębiorcę 2007 roku, należało uznać za symboliczną, przy uprawnieniu Prezesa do wymierzenia kary pieniężnej w wysokości do 15 % przychodu ukaranego przedsiębiorcy. Z uwagi na to, że było to pierwsze naruszenie przez powoda przepisów ustawy — Prawo energetyczne — zdaniem Sądu Okręgowego wymierzona kara jest stosunkowo niska, ale adekwatna do stopnia zawinienia oraz stopnia szkodliwości czynu i pozostaje we właściwej proporcji do przychodu powoda, nie stanowiąc uszczerbku dla aktywów przedsiębiorstwa i nie będąc nadmiernym obciążeniem finansowym dla dalszego wykonywania koncesjonowanej działalności gospodarczej.

Sąd pierwszej instancji podkreślił, że kara pieniężna za naruszenie przepisów ustawy - Prawo energetyczne nakładana jest przez Prezesa URE niezależnie od tego, jaki dochód przynosi przedsiębiorcy prowadzona przez niego działalność gospodarcza. Kara pieniężna, o której wyżej mowa, ma pełnić funkcję prewencji szczególnej i ogólnej, a więc być zarówno realnie odczuwalną dolegliwością dla ukaranego podmiotu, będącą reakcją na naruszenie przepisów, ale także wyraźnym ostrzeżeniem na przyszłość, zapobiegającym powtarzaniu nagannych zachowań.

Mając powyższe na względzie Sąd uznał, że ustalone w postępowaniu administracyjnym okoliczności dotyczące stopnia zawinienia i społecznej szkodliwości czynu powoda, jego dotychczasowego zachowania i możliwości finansowych w pełni uzasadniają nałożenie na powoda kary pieniężnej w wysokości ustalonej przez Prezesa URE. Niewątpliwie kara w tej wysokości spełniać będzie wobec powoda swoją funkcję prewencyjną i represyjną - będzie stanowić dla przedsiębiorcy wyraźne ostrzeżenie na przyszłość przed powtarzaniem podobnych, nagannych zachowań oraz zmotywuje go do przestrzegania reguł prawnych wynikających z prowadzenia koncesjonowanej działalności gospodarczej, nie niosąc ze sobą jednocześnie ryzyka wyeliminowania powoda z obrotu gospodarczego. Natomiast zmniejszenie jej wysokości stałoby w sprzeczności z jej celami prewencyjnymi za niezastosowanie się do bezwzględnie obowiązujących wymagań prawa energetycznego, jak

również represyjno-wychowawczymi, zmierzającymi do wymuszenia na ukaranym przedsiębiorstwie przestrzegania reguł prawnych w przyszłości.

Biorąc powyższe względy pod uwagę Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia, oddalił wniesione przez powoda odwołanie na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie w całości zaskarżył apelacją powód – „P – N” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P, zarzucając naruszenie art. 56 ust. 1 pkt 12 w zw. z art. 56 ust. 6 ustawy Prawo energetyczne poprzez uznanie, że odwołujący się w sposób zawiniony naruszył obowiązki wynikające z koncesji. Apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i uchylenie w całości decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 30 grudnia 2008 r. (D), ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz o zasądzenie od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na rzecz odwołującego się zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

Zdaniem powoda, wyrok ten jest błędny i powinien ulec zmianie. Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu wyroku wskazał bowiem, iż Prezes URE za podstawę swojego rozstrzygnięcia uznał, że odwołujący się w dniu 29 listopada 2006 r. wprowadził do obrotu benzynę bezołowiową o jakości niezgodnej z obowiązującymi przepisami prawa. Zdaniem Sądu fakt ten wynika z protokołu kontroli inspektorów Państwowej Inspekcji Handlowej oraz protokołu z badań przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium. Tymczasem postępowanie prowadzone wobec spółki „P – N” nie dotyczyło wprowadzenia do obrotu benzyny bezołowiowej Pb — 95 o jakości niezgodnej z obowiązującymi przepisami prawa. Nie zostały także na tę okoliczność sporządzone przez inspektorów Państwowej Inspekcji Handlowej żadne protokoły ani protokoły z badań przeprowadzone przez Os < B. Rc P R: w P

Poza powyższym zarzutem apelujący przytoczył argumenty identyczne z zawartymi w uzasadnieniu odwołania od zaskarżonej decyzji, ponownie podkreślając, że uzyskanie aktualnego zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej kontrahenta kupującego od przedsiębiorcy paliwo nie ma wpływu na stwierdzenie czy ten podmiot następnie odsprzeda zakupione paliwo czy też nie. Odwołujący się nie zażądał kopii koncesji od Pani K

B ponieważ złożyła ona oświadczenie o tym, że zakupione paliwo przeznaczy na własne potrzeby. W tej sytuacji nie było konieczności uzyskania kopii koncesji. Ponadto nawet gdyby odwołujący się zażądał kopii takiej koncesji to i tak nie uzyskałby jej ponieważ Pani K B takiej koncesji nie posiadała. Zarówno Prezes URE, jak i Sąd pierwszej instancji, zarzucając odwołującemu się zawinione naruszenie warunków udzielonej koncesji, nie wskazali, jaki jest właściwy sposób postępowania, który da przedsiębiorcy zajmującemu się handlem paliwami pewność, iż nie zostanie mu postawiony zarzut zawinionego naruszenia warunków koncesji, a w sprawie niniejszej odwołujący się ma ponieść odpowiedzialność za nieuczciwe działania swojego kontrahenta, który świadomie wprowadził w błąd powoda co do przeznaczenia sprzedawanego jej oleju napędowego. Zarówno ilość sprzedanego K. B paliwa (8.100 litrów), jak i miejsce dostarczenia paliwa (zakładowa stacja paliw) wskazywało na to, iż paliwo zostanie przeznaczone na własne potrzeby Pani K B. Brak było bowiem na zewnątrz jakichkolwiek oznaczeń takich jak np. reklama, drogowskazy itp., brak kasy fiskalnej lub chociażby zwykłej kasy oraz innych urządzeń wskazujących, że prowadzona tam jest detaliczna sprzedaż paliwa. Tak więc okoliczność, iż odwołujący się sprzedał olej napędowy osobie, która nie posiadała stosownej koncesji nie wynika z faktu zaniedbań ze strony odwołującego się, ale w skutek świadomego wprowadzenia go w błąd przez Panią K B. W tej sytuacji błędem jest stwierdzenie, że odwołujący się w sposób zawiniony naruszył warunki koncesji i nałożenie na niego kary pieniężnej.

Pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wnosił o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Wprawdzie należy zgodzić się z twierdzeniem Powoda, że prowadzone wobec niego postępowanie w sprawie wymierzenia przez Prezesa URE kary pieniężnej nie dotyczyło wprowadzenia przez Powoda do obrotu benzyny bezołowiowej Pb-95 o jakości niezgodnej z obowiązującymi przepisami prawa, lecz związane było z faktem wielokrotnej sprzedaży paliw ciekłych (oleju napędowego) przedsiębiorcy nie posiadającemu koncesji na obrót paliwami ciekłymi w przypadku, gdy taką koncesję przedsiębiorca miał obowiązek posiadać. Zawarty na str. 1 uzasadnienia wyroku fragment uzasadnienia w tym zakresie należy uznać za oczywistą omyłkę pisarską, nie mającą znaczenia dla zaskarżonego rozstrzygnięcia. Z treści obszernego uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika bowiem, że podstawą ustaleń faktycznych jak i dokonanej oceny prawnej Sądu Okręgowego stanowiła okoliczność wielokrotnej sprzedaży przez Powoda oleju napędowego Odbiorcy (nabywcy) nie posiadającemu koncesji na obrót paliwami ciekłymi, podczas gdy taką koncesję nabywca miał obowiązek posiadać.

Pozostałe argumenty powoda – zdaniem Sądu Apelacyjnego – nie znajdują uzasadnienia w konfrontacji ze stanowiskiem Sądu Okręgowego zawartym w zaskarżonym wyroku. Sporna pomiędzy stronami jest jedynie interpretacja przepisów prawa dokonana przez Sąd Okręgowy i prezentowana przez Powoda, natomiast stan faktyczny w sprawie niniejszej nie był kwestionowany. W przedmiotowej sprawie z ustalonego materiału dowodowego wynika, że powód, prowadzący na podstawie koncesji obrót paliwami ciekłymi, wielokrotnie w okresie od 14 kwietnia 2007 r. do 19 marca 2008 r. dokonał sprzedaży paliwa dla przedsiębiorcy K B wykonującej działalność gospodarczą pod firmą S i S₁ -P₁ w miejscowości K

i prowadzącej na stacji paliw pod tym adresem sprzedaż paliwa ciekłego, tj. oleju napędowego dostarczonego jej przez powoda.

W apelacji powód przede wszystkim wywodzi, że nie ponosi on zawinionej odpowiedzialności za niedopełnienie obowiązków wynikających z koncesji bowiem na jego żądanie Odbiorca przedłożył mu kopię zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej oraz kopię zaświadczenia o numerze identyfikacyjnym REGON, a także powód zażądał oświadczenia, że sprzedane paliwo zostanie przeznaczone na potrzeby własne i takie oświadczenie Odbiorca złożył. Przy czym Powód podnosi, że zarówno Prezes URE jak i Sąd Okręgowy nie wskazali, jaki jest właściwy sposób postępowania, który da przedsiębiorcy pewność, iż nie zostanie mu postawiony zarzut zawinionego naruszenia warunków koncesji.

W ocenie Sądu Apelacyjnego stanowiska powoda nie sposób jest podzielić. Nie można bowiem uznać, iż oświadczenie Odbiorcy, że zakupy paliwa ciekłego dokonywane przez Odbiorcę u Powoda były przeznaczone na cele własne, jest wiarygodne, gdyż nie zawiera ono daty złożenia tego oświadczenia, co słusznie zauważył Sąd Okręgowy, zaś powód w żaden sposób nie wykazał, w jakiej dacie otrzymał to oświadczenie. Równocześnie, należy stwierdzić, że oświadczenie Odbiorcy w zakresie przeznaczenia zakupionych paliw ciekłych jest sprzeczne z ustaleniami Urzędu Celnego w C dokonanymi u Odbiorcy w trakcie kontroli w dniu 9 września 2008 r. Podkreślenia wymaga fakt, że powód nawiązując współpracę z Odbiorcą w dniu 14 kwietnia 2007 r. nie zażądał aktualnego zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej, z którego wynika, że od dnia 12 kwietnia 2007 r. Odbiorca rozszerzył swoją działalność m.in. o sprzedaż detaliczną paliw, lecz poprzestał na odebraniu zaświadczenia wydanego 5 lat wcześniej. Takie zachowanie Powoda oznacza, że jego argumentacja w zakresie braku winy nie może być uznana za uzasadnioną. Trafny jest natomiast pogląd Sądu Okręgowego, że *„W sytuacji, kiedy umowa sprzedaży zawierana jest w 2007 roku, oczywistym jest, że powód powinien przed jej podpisaniem zażądać od Odbiorcy aktualnego zaświadczenia z ewidencji działalności gospodarczej. Opieranie się na dokumencie z 2002 roku przez powoda trudno uznać za*

racjonalne i właściwe.” Gdyby powód przestrzegał choćby procedury przez siebie stosowanej (którą opisywał w piśmie z dnia 27 października 2008 r. adresowanym do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki), to w chwili nawiązania współpracy z K. B. , dysponując jej aktualnym zaświadczeniem o zmianie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej, zawierającym wzmiankę o prowadzeniu sprzedaży detalicznej paliw płynnych i kierując się wyłącznie zasadami logicznego wnioskowania – powiązałby fakt nawiązania z nim współpracy ze zmianą zakresu działalności Odbiorcy i musiałby od niej zażądać okazania koncesji na obrót paliwami. Kierując się zaś obowiązkiem wynikającym z pkt. 2.1.3 koncesji powód nie powinien był podejmować współpracy z K. B. , która nie posiadała koncesji na prowadzenie sprzedaży detalicznej paliw płynnych. Słuszne jest przy tym stanowisko Sądu pierwszej instancji, iż powód każdorazowo zawierając umowę kupna-sprzedaży z nowym kontrahentem powinien podjąć wszelkie możliwe działania pozwalające stwierdzić, że zawarta umowa nie narusza warunku 2.1.3. udzielonej mu koncesji na obrót paliwami ciekłymi. Przy tym zasadny jest wywód Sądu Okręgowego, że powód ma pełną swobodę wyboru działań, które podejmie w celu wywiązania się z obowiązków koncesyjnych. Należy natomiast podkreślić, że ani Prezes URE, ani Sąd Okręgowy, nie mają obowiązku wskazywania Powodowi, jakie ma podjąć działania, aby nie naruszał obowiązków wynikających z koncesji. Stąd za niezasadny należy uznać wywód apelacji w zakresie dotyczącym nie wskazania powodowi sposobu postępowania w tym zakresie.

Wbrew argumentacji powoda zawartej w apelacji należało uznać, iż powód pomimo posiadanej koncesji na obrót paliwami ciekłymi i określonych w niej obowiązków, o których m.in. mowa w pkt 2.1.3., nie dochował należytej staranności poprzez dokładne sprawdzenie, czy dokonuje on sprzedaży paliw przedsiębiorcy posiadającemu koncesję, co powinno nastąpić przed rozpoczęciem współpracy z takim przedsiębiorcą. W niniejszej sprawie, jak wyżej wspomniano, powód nie wykazał, że zażądał od Odbiorcy omawianego oświadczenia przed rozpoczęciem z nim współpracy, ani też nie zażądał od Odbiorcy przedstawienia

stwierdzeniu przewinienia, tj. jak w sprawie niniejszej - nieprzestrzegania przez Powoda obowiązków wynikających z koncesji.

Mając na uwadze powyższe – przyjmując za prawidłowe ustalenia faktyczne dokonane przez sąd pierwszej instancji oraz ich ocenę prawną – na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku.

Na oryginale właściwe podpisy.
Za zgodność z oryginałem stwierdzam
Sekretarz Sądowy

aktualnego zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej. Odebranie od Odbiorcy oświadczenia o przeznaczeniu kupowanego u Powoda paliwa na potrzeby własne bez wskazania jego daty oraz bez wskazania daty odebrania przez Powoda omawianego oświadczenia świadczy o niezachowaniu przez Powoda należytej staranności w kontekście wykonywania przez niego obowiązków wynikających z pkt 2.1.3. koncesji na obrót paliwami ciekłymi. Jak wyżej wskazano, chybiona jest też argumentacja powoda, że uzyskanie aktualnego zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej kontrahenta kupującego od Powoda paliwo nie ma wpływu na stwierdzenie, czy ten podmiot następnie odsprzeda zakupione paliwo. Przyjęcie takiego poglądu Powoda stałoby w sprzeczności z postanowieniami określonym w pkt 2.1.3. koncesji który stanowi, że Powód nie będzie zawierać umów kupna-sprzedaży paliw ciekłych z przedsiębiorstwami energetycznymi, które nie posiadają koncesji w przypadkach, gdy koncesja taka jest wymagana przepisami prawa energetycznego. Powód miał zatem obowiązek zażądać aktualnych dokumentów Odbiorcy na dzień rozpoczęcia z nim współpracy handlowej, aby spełnić obowiązki wynikające z pkt 2.1.3. udzielonej mu koncesji.

Zatem – w ocenie sądu drugiej instancji – brak zachowania przez powoda należytej staranności, przy uwzględnieniu podwyższenia stopnia tej staranności z uwagi na prowadzenie działalności koncesjonowanej, jest w sprawie niniejszej oczywisty, co stanowi o zawinieniu powoda, uzasadniającym – przy spełnieniu również pozostałych przesłanek - nałożenie na niego kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12 w zw. z art. 56 ust. 3 i ust. 6 Prawa energetycznego. Należy jedynie ponownie podkreślić, że odpowiedzialność przedsiębiorców wynikająca z art. 56 ustawy — Prawo energetyczne — w brzmieniu obowiązującym w dacie wydawania decyzji i orzekania przez Sąd pierwszej instancji – zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu (np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2008 r., sygn. akt III SK 10/08) miała charakter obiektywny, a Prezes URE zobowiązany był wymierzyć karę pieniężną po